

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/71 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2017. december 12.)

a villamos energia hollandiai termelésének és nagykereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről

(az értesítés a C(2017) 8339. számú dokumentummal történt)

(Csak a holland nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ és különösen annak 35. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a DONG Energy A/S (DONG), ⁽²⁾ az Eneco B.V. (Eneco) és az N.V. Nuon Energy (Nuon) (a továbbiakban: kérelmezők) által 2017. január 30-án e-mail útján benyújtott kérelemre,

A Közbeszerzési Tanácsadó Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

1. TÉNYÁLLÁS

- (1) A DONG, az Eneco és a Nuon a 2014/25/EU irányelv 35. cikke alapján 2017. január 30-án e-mailben kérelemmel (a továbbiakban: kérelem) fordult a Bizottsághoz.
- (2) A 2014/25/EU irányelv 4. cikke értelmében közszolgáltató ajánlatkérőnek minősülő DONG, Eneco és Nuon által benyújtott kérelem az abban foglaltak szerint a „villamosenergia-termelést és -nagykereskedelmet” érinti.
- (3) A kérelmezők az irányelv értelmében „közvéllalkozások”, mivel azok végső soron állami, regionális vagy helyi hatóságok irányítása alatt állnak:
 - a) A DONG a DONG Energy Group tagja. A DONG Energy legfelső szintű anyavállalatánál a cég felett kizárólagos irányítást gyakorló Dán Királyság jelenleg a részvények 50,4 %-ával rendelkezik. A cégcsoport egészen a közelmúltig a Dán Királyság és a Goldman Sachs közös irányítása alá tartozott ⁽³⁾, de a 2016. június 9-én lezajlott első nyilvános kibocsátáskor a Dán Királyság 58,8 %-os részesedése csökkent, ugyanakkor kizárólagos irányítást szerzett a DONG felett. A dán parlamenti többséggel létrejött politikai megállapodás szerint a Dán Királyság legalább 2020-ig megtartja többségi részesedését.
 - b) Az Eneco az Eneco Holding B.V. ellenőrzése alatt áll. Az Eneco Holding B.V. részvényeivel 53 önkormányzat rendelkezik, amelyek főként Hollandia Dél-Holland, Észak-Holland, Utrecht és Frízöld tartományában találhatók.
 - c) A Nuon részvényeivel a Vattenfall AB rendelkezik. A Vattenfall AB egy, a tőzsdén nem jegyzett társaság, amely 100 %-ban a svéd állam tulajdonában áll.

⁽¹⁾ HLL 94., 2014.3.28., 243. o.

⁽²⁾ Ideértve:

1. A DONG Energy Wind Power A/S (leányvállalatainak) tevékenységét, amely a DONG 100 %-os tulajdonában lévő közvetett leányvállalat. Ez a jogalany is benyújtotta hivatalosan a mentességi kérelmet a DONG nevében.

2. A DONG Energy Netherlands B.V tevékenységét, amely közvetve 50 %-os részesedéssel rendelkezik az Encogen erőműben.

⁽³⁾ Lásd a COMP/M.7068 sz. ügyet.

- (4) mivel a kérelemhez nem csatoltak független nemzeti hatóság által elfogadott állásfoglalást a 2014/25/EU irányelv 35. cikkének (2) bekezdése értelmében, a Bizottság 2017. március 24-én e-mailben tájékoztatta a holland hatóságokat a kérelemről, és további információkat kért. Az információkérésre adott válaszukat a holland hatóságok 2017. június 19-én e-mailben küldték el. A válasz hiányosnak bizonyult, ami arra vezette a Bizottságot, hogy 2017. július 27-én további pontosítást kérjen, amelyet a holland hatóságok 2017. szeptember 25-én nyújtottak be.
- (5) Tekintettel arra, hogy az információkérésre adott válaszok nem a Bizottság által megállapított határidőn belül érkeztek be, a határozathozatalra megállapított időkeretet felfüggesztették a tájékoztatási kérelemben megállapított határidő lejártá (2017. április 17.) és a teljeskörű információ beérkezése (2017. szeptember 25.) közötti időszakra, így 2017. december 12. lett a bizottsági határozat elfogadásának új határideje.

2. JOGI KERET

- (6) A 2014/25/EU irányelv a villamosenergia termelésével és nagykereskedelmi értékesítésével kapcsolatos tevékenységek folytatásához szükséges szerződések odaítélésére alkalmazandó, kivéve, ha a tevékenységet az irányelv 34. cikke alapján mentesítették.
- (7) A 2014/25/EU irányelv 34. cikke előírja, hogy az irányelv hatálya alá tartozó tevékenység folytatására irányuló szerződés nem tartozik ezen irányelv hatálya alá, ha a tagállamban, ahol a szerződést teljesítik, a tevékenység közvetlen módon ki van téve a versenynek olyan piacokon, amelyekre a belépés nem korlátozott. A versenynek való közvetlen kitétséget objektív szempontok alapján kell értékelni, figyelembe véve az érintett ágazat egyedi jellemzőit.

3. ÉRTÉKELÉS

3.1 Szabad piacra jutás

- (8) A piacra való belépés akkor minősül szabadnak, ha a tagállam végrehajtotta és alkalmazza az adott ágazatot vagy annak egy részét megnyitó, megfelelő uniós jogszabályokat. Ezeket a jogszabályokat a 2014/25/EU irányelv III. melléklete sorolja fel. A villamosenergia-ágazatra vonatkozóan a jogszabály a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ hivatkozik.
- (9) Hollandia a 2009/72/EK irányelvet a villamos energiáról szóló 1998. évi törvénnyel ⁽²⁾ (*Elektriciteitswet*) átültette a nemzeti jogába. Következésképpen, valamint a 34. cikk (1) bekezdése alapján, a piacra való bejutás Hollandia teljes területén szabadnak tekinthető.

3.2. A versenynek való közvetlen kitétség

- (10) A versenynek való közvetlen kitétséget több mutató alapján kell értékelni, amelyek közül önmagában egyik sem döntő jelentőségű. A határozat által érintett piacokra vonatkozó egyik mérlegelendő paraméter az adott piac meghatározó szereplőinek piaci részesedése. Az érintett piacok sajátosságaira tekintettel egyéb kritériumokat is figyelembe kell venni.
- (11) Ez a határozat nem érinti a versenyszabályok és az uniós jog más területeinek alkalmazását. Így különösen a versenynek való közvetlen kitétségnek a 2014/25/EU irányelv 34. cikke szerinti értékelésénél használt kritériumok és módszerek nem szükségképpen azonosak azokkal, amelyeket a Szerződés 101. vagy 102. cikke, illetve a 139/2004/EK tanácsi rendelet ⁽³⁾ alapján alkalmaznak. Ezt a Törvényszék is megerősítette egy közelmúltbeli ítéletében ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55. o.).

⁽²⁾ Wet van 12-7-2012, Stb. 2012, 334 en Inwerkingtredingsbesluit van 12-7-2012, Stb. 2012, 336.

⁽³⁾ A Tanács 139/2004/EK rendelete (2004. január 20.) a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről (az EK összefonódás-ellenőrzési rendelete) (HL L 24., 2004.1.29., 1. o.).

⁽⁴⁾ A T-463/14 sz., Österreichische Post AG kontra Bizottság ügyben hozott 2016. április 27-i ítélet, EU:T:2016:243, 28. pont.

- (12) Szem előtt kell tartani, hogy e határozat célja annak megállapítása, hogy a kérelemmel érintett szolgáltatások ki vannak-e téve olyan mértékű versenynek (olyan piacokon, amelyekre a belépés a 2014/25/EU irányelv 34. cikke értelmében nem korlátozott), amely biztosítja, hogy a 2014/25/EU irányelvben meghatározott részletes beszerzési szabályok jelentette fegyelem hiányában is átlátható, megkülönböztetéstől mentes módon történik az érintett tevékenységek folytatására irányuló beszerzés, olyan kritériumok alapján, amelyek lehetővé teszik a beszerzők számára az általánosságban gazdaságilag legelőnyösebb megoldás azonosítását. Ezzel összefüggésben fontos szem előtt tartani, hogy az érintett piacon nem minden piaci szereplő tartozik a közbeszerzési szabályok hatálya alá ⁽¹⁾. Ezért amikor a közbeszerzési szabályok hatálya alá nem tartozó cégek tevékenykednek ezeken a piacokon, versenynyomást gyakorolhatnak az e szabályok hatálya alá tartozó piaci szereplőkre.

3.2.1 A termékpiac meghatározása

- (13) A Bizottságnak a precedensként szolgáló COMP M.4110 – E.ON/ENDESA ügyben hozott, 2006. április 25-i határozata ⁽²⁾ szerint a villamosenergia-ágazatban a következő érintett termékpiacokat lehet megkülönböztetni: i. előállítás és nagykereskedelmi értékesítés; ii. szállítás; iii. elosztás és iv. kiskereskedelmi értékesítés. Habár e piacok közül néhány további alkategóriákra tagolható, a Bizottság eddigi gyakorlatában ⁽³⁾ elutasította a villamosenergia-termelési piac és a nagykereskedelmi értékesítési piac közötti megkülönböztetést, mivel az előállítás önmagában az értéklánc szempontjából csak az első lépés, de az előállított villamosenergia-mennyiségeket a nagykereskedelmi piacon értékesítik.
- (14) A DONG, az Eneco és a Nuon kérelme a villamos energia előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére vonatkozik.
- (15) A holland fogyasztóvédelmi és piacfelügyeleti hatóság (*Autoriteit Consument & Markt ACM*) úgy vélte, hogy a villamos energia előállításába és nagykereskedelmi értékesítésébe beletartozik mind a hagyományos, mind a megújuló energiaforrásokból származó villamos energia is ⁽⁴⁾. Ennek kapcsán az ACM megállapította, hogy a szélenergia a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének részét képezi ⁽⁵⁾. Hozzátette, hogy a szélenergiából előállított villamos energiát ugyanazonokon a piacokon értékesítik, mint az egyéb energiaforrásokból előállított villamos energiát ⁽⁶⁾. Az ACM ezért úgy döntött, hogy nem készít külön értékelést a szélenergia nagykereskedelmi értékesítéséről.
- (16) A kérelmezők úgy vélik, hogy Hollandiában a megújuló villamos energia helyzete eltér a Németországban és Olaszországban fennálló helyzettől. A kérelmezők szerint Hollandiában a megújuló forrásból származó villamos energia piaci erőnek van kitéve, ezért felcserélhető a hagyományos forrásból származó villamos energiával. E tekintetben a kérelmezők megjegyzik, hogy a Hollandiában működő energiaszolgáltató cégek mindegyike rendelkezik kereskedelmi vállalattal. A kereskedelmi vállalatokon belüli kereskedelmi tevékenység a saját termelés útján és a piacon előállított villamos energia beszerzésére szolgál annak érdekében, hogy teljesíteni tudják a fogyasztók felé fennálló kötelezettségeiket a kiskereskedelmi piacokon. Ezen a kereskedelmi portfólión belül a megújuló villamos energia teljes mértékben felcserélhető a hagyományos villamos energiával. Ha a kereskedelmi vállalatok a piacon szerzik be a villamos energiát, akkor áramtözsdéken keresztül, illetve kétoldalú szerződések, például energia-adásvételi megállapodások (PPA) keretében szerzik be azt. A kereskedelmi vállalatok hagyományos és megújuló villamosenergia-termelőkkel is kötnek PPA-kat. Az energiaszolgáltató cégek kereskedelmi vállalatai a PPA-k értékesítéséért versengenek a megújuló villamosenergia-termelőkkel, amelyek a villamos energiát a piaci szereplők részére értékesítik. Az átvitelrendszer-üzemeltető nem szerez be semmilyen megújuló forrásból előállított energiát. Ezért a kérelmezők szerint a megújuló villamos energia előállítása valóban piaci erőnek van kitéve, ami azt jelenti, hogy nem szükséges az európai közbeszerzési szabályok követése.
- (17) A kérelmezők hozzátesszik, hogy a hagyományos és a megújuló villamosenergia-termelőkre vonatkozó jogi keret hasonló. Véleményük szerint az egyetlen jelentős különbség a megújuló villamosenergia-termelőknél nyújtott támogatás, amelynek célja a megújuló villamos energia előállítási költsége és a piaci ár közötti különbség kiegyenlítése. A hollandiai támogatási rendszer a Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+).

⁽¹⁾ A kérelem szerint csak a Delta, a DONG, az EDF, az Eneco és a Nuon minősül a 2014/25/EU irányelv 4. cikke értelmében közszolgáltató ajánlatkérőnek, ezért a közbeszerzési szabályok hatálya alá tartoznak.

⁽²⁾ COMP/M.4110 – E.ON/ENDESA ügy, 2006. április 25., 3. o., 10. és 11. pont.

⁽³⁾ COMP/M.3696 – E.ON/MOL ügy, 2005. január 21., 223. pont, COMP/M.5467 – RWE/ESSENT ügy, 2009. június 23., 23. pont.

⁽⁴⁾ Az ACM 6015. számú Nuon/Essent ügyben hozott 2007. május 21-i határozata, 53. pont.

⁽⁵⁾ Nuon/Essent, 14., 174. pont.

⁽⁶⁾ Ezen túlmenően az ACM megjegyezte, hogy a végfelhasználók számára a villamos energia pontos forrása már nem követhető nyomon. A származási garanciákkal kapcsolatban bizonyos mértékű nyomon követhetőség fennállhat, de magának a (vég)felhasználó által megvásárolt villamos energiának a forrása így sem követhető nyomon.

- (18) 2012-ben a Bizottság mentesítési határozatokat adott ki a német és az olasz villamosenergia-piacokra vonatkozóan ⁽¹⁾. Németországra vonatkozóan a Bizottság úgy ítélte meg, hogy „az EEG hatálya alá tartozó villamos energia előállítása és értékesítése” nem képezi részét a hagyományos energiaforrásokból előállított villamos energia előállítási és első értékesítési piacának, mivel az „EEG hatálya alá tartozó villamos energiát általában nem értékesítik közvetlenül a nagykereskedelmi piacon; azt előbb az átviteli hálózat üzemeltetői veszik meg jogszabályban meghatározott áron”. Ehhez hasonlóan Olaszországra vonatkozóan a Bizottság úgy ítélte meg, hogy „a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének a piaca” elkülönül „a hagyományos energiaforrásokból előállított villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének” piacától mivel „a CIP 6 és a FIT mechanizmusok hatálya alá tartozó, megújuló forrásokból előállított villamos energiát javarészt az Energetikai Szolgáltatón [...] keresztül értékesítik”. A Bizottság e különbségtételének fő oka alapvetően az volt, hogy a megújuló villamosenergia-termelők az előállított villamos energiát nem piaci egységek részére értékesítik (Németországban az átviteli rendszer-üzemeltető, Olaszországban pedig a Gestore dei Servizi Energetici (GSE) részére). A két eset kapcsán felhozott további szempontok: i. a megújuló villamos energia betáplálásának elsőbbsége; ii. a megújuló villamos energia jogszabályban meghatározott ára. A Bizottság hozzátette, hogy a megújuló villamosenergia-termelés nincs kitéve piaci erőknek Németországban és Olaszországban.
- (19) Jelen esetben a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát közvetlenül a nagykereskedelmi piacon értékesítik a hagyományos módon előállított villamos energia termelőivel versenyezve.
- (20) Ezen túlmenően a holland villamosenergia-törvény nem írja elő a megújuló energiaforrások betáplálásának elsőbbségét. A megújuló villamos energiahoz való elsőbbségi hozzáférést a szűk keresztmetszetek kezelésére irányuló jogszabályokban írják elő, és csak a hálózatban előforduló keresztmetszet-leszűkülés esetén alkalmazandó. Meg kell azonban jegyezni, hogy az elmúlt években Hollandiában nem fordultak elő szűk keresztmetszetek kezelésére irányuló esetek.
- (21) Az egyetlen közös elem a német és olasz gyakorlattal a megújuló villamos energia jogszabályban meghatározott árára vonatkozik. Meg kell azonban jegyezni, hogy még ez az elem is jelentős eltéréseket mutat az említett két esettel szemben. E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy az SDE+ támogatás elosztása versenyeztetésnek van kitéve olyan ajánlattételi eljáráson keresztül, amely a megújuló villamosenergia-termelők magatartását a közbeszerzési politikájuk tekintetében szabályozza ⁽²⁾. Valójában az SDE+ támogatási rendszer keretében a különböző megújuló technológiákkal rendelkező projekteknél előre meghatározott összegű rendelkezésre álló pénzeszközért kell versenyezniük. A verseny technológiasemleges. A projektekre és/vagy technológiákra benyújtott ajánlatok közül mindig a legalacsonyabb árral rendelkezők részesülnek először a támogatásból egészen addig, amíg a támogatási alapok rendelkezésre állnak. A holland SDE+ rendszer tehát ösztönzi a versenyképes ajánlatokat, a versenytársak pedig megpróbálják minimalizálni költségeiket (ennél fogva a támogatás értékét).
- (22) Ezért a fenti megállapítások alapján Hollandiában a megújuló villamosenergia-termelők a verseny kényszerítő hatása alatt állnak.
- (23) Figyelembe véve a holland villamosenergia-piac sajátos jellegét, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek értékelése céljából, valamint a versenyjog sérelme nélkül az érintett termékpiac fogalma a hagyományos és megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének piacát foglalja magában.

3.2.2 A földrajzi piac meghatározása

- (24) A kérelem az abban foglaltaknak megfelelően a Hollandia területén végzett tevékenységekre vonatkozik.
- (25) Az RWE/Essent ügyben ⁽³⁾ hozott határozatában a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a piac földrajzi kiterjedése vagy Németországot és Hollandiát (csúcsidőn kívül) fedi le, illetve nemzeti kiterjedésű (csúcsidőben), vagy nemzeti kiterjedésű (csúcsidőn kívül és belül is), azaz attól függ, hogy különbséget tesznek-e a csúcsidő és a csúcsidőn kívüli időszakok között ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ A Bizottság 2012/218/EU végrehajtási határozata (2012. április 24.) a hagyományos energiaforrásokból előállított villamos energia németországi előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről (HL L 114., 2012.4.26., 21. o.) és a Bizottság 2012/218/EU végrehajtási határozata (2012. szeptember 26.) a hagyományos energiaforrásokból előállított villamos energia Olaszország északi és déli makroövezeteiben történő előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről és a 2010/403/EU bizottsági határozat módosításáról (HL L 271., 2012.10.5., 4. o.).

⁽²⁾ Az SDE+ támogatási rendszert 2015-ben összeegyeztethetőnek tekintették az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokkal, mivel a verseny torzulását minimálisra korlátozza – lásd SA.39399 (2015/N).

⁽³⁾ COMP/M.5467 ügy, C(2009) 5177.

⁽⁴⁾ RWE/Essent, 32. pont

- (26) Az ACM a Nuon-Reliant ügyben hozott határozatában megjegyezte, hogy a villamosenergia-termelés és -nagykereskedelem piaca legalább nemzeti kiterjedésű ⁽¹⁾. Az ACM figyelembe vette a behozatalból származó versenynyomást. Az ACM megjegyezte, hogy a csúcsidőn kívüli időszak földrajzi piaca legalább Hollandiát és Németországot fedi le ⁽²⁾. Mindazonáltal az ACM megjegyezte, hogy nagy kereslet idején a korlátozott rendszerösszekötő kapacitás miatt korlátozott a behozatalból származó versenynyomás. Az ACM megállapította, hogy korlátozott összefüggés áll fenn a holland és a németországi árak között.
- (27) Az ACM utalt azokra a jelzésekre, miszerint a földrajzi piac a csúcsidőszakban is szélesebb lehet a nemzeti kiterjedésnél. Az ACM előrejelzése szerint ez a helyzet állna fenn, ha a ténylegesen rendelkezésre álló behozatali kapacitást legalább 6 500 MW-ra bővítenék ⁽³⁾. Ez a piac Hollandián kívül Németországot, illetve Belgiumot is magában foglalná. Ezenkívül ha megkülönböztetnék a „szupercsúcsidő” piacát (amely kérdést az ACM végül nyitottan hagyta) ⁽⁴⁾, akkor a földrajzi piac legalább Hollandiát és Németországot is magában foglalná, amennyiben a ténylegesen rendelkezésre álló behozatali kapacitást legalább 8 250 MW-ra bővítenék ⁽⁵⁾.
- (28) A Nuon/Essent ügyben hozott határozat óta számos olyan projekt valósult meg, amelynek célja a Hollandiába irányuló és onnan induló rendszerösszekötő kapacitás növelése volt. A Norvégiát és Hollandiát összekötő NorNed vezeték 2008 óta üzemel 700 MW teljesítménnyel. Az Angliát és Hollandiát összekötő BritNed vezeték 2011 óta üzemel 1 000 MW teljesítménnyel. Számos egyéb projekt megvalósítása is folyamatban van:

Határ	Rendszerösszekötő vezeték	Teljesítmény (MW)	Építés éve
Németország	Doetinchem-Wesel (új)	1 500	2016 (üzembe helyezés 2018-ban)
Németország	Meeden-Diele (bővítés)	500	2018
Dánia	COBRA	700	2019
Belgium	Kreekrak-Zandvliet	700–900	2021

- (29) A Hollandia és a szomszédos országai közötti rendszerösszekötő kapacitás jelentős növelése valószínűleg kedvezően befolyásolta a versenyt a holland villamosenergia-termelési piacon.
- (30) A Bizottság tudomásul veszi a behozatal növekvő jelentőségét a holland villamosenergia-termelés és -nagykereskedelem piacán, és úgy véli, hogy a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek értékelése céljából, valamint a versenyjog sérelme nélkül a holland villamosenergia-termelés és -nagykereskedelem piacát legalább nemzeti terjedelműnek kell tekinteni.

3.2.3 Piacelemzés

a) Piaci részesedés

- (31) Korábbi határozataiban ⁽⁶⁾ a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a villamosenergia-termelésére és -nagykereskedelmére vonatkozóan a három legnagyobb termelő összesített piaci részesedése meghatározó. Tekintettel azonban arra, hogy nem minden piaci szereplő tartozik a közbeszerzési szabályok hatálya alá, az elemzés a közbeszerzési szabályok hatálya alá tartozó egyes piaci szereplők piaci helyzetére és versenykorlátaira összpontosít. A koncentráció egyéb számításai szintén relevánsnak tekinthetők.

⁽¹⁾ Az ACM 5098/E.ON–NRE ügyben hozott határozata; az ACM 3386/Nuon – Reliant Energy Group ügyben hozott határozata.

⁽²⁾ A holland versenyhatóság (NMa) 2006 novemberében közzétett, „Az energiapiacokon megjelenő piaci koncentráció jövőbeli kilátásait” felvázoló dokumentumának 139. pontja.

⁽³⁾ Uo., 139. pont.

⁽⁴⁾ Uo., 29. és 72. pont, valamint a Nuon/Reliant ügyben a 4. lábjegyzetben hivatkozott korábbi fogalom meghatározás: „A szupercsúcsidő a munkanapokon 8:00 és 20:00 közé eső időszakra vonatkozó villamosenergia-igény.”

⁽⁵⁾ Uo., 139. pont. RWE/Essent, 91. pont.

⁽⁶⁾ 2012/218/EU végrehajtási határozat és 2012/539/EU végrehajtási határozat.

- (32) A Holland Statisztikai Hivatal (*Centraal Bureau voor de Statistiek*, a továbbiakban: CBS) 2015 februárjában jelentést adott ki a holland villamosenergia-piacról ⁽¹⁾. A jelentés szerint a Hollandiában beépített kapacitás körülbelül 31,5 GW volt, amelyből 20,1 GW centralizált beépített kapacitás, 11,5 GW pedig decentralizált beépített kapacitás volt. Centralizált termelés esetén a hő- vagy atomerőművek által előállított villamos energiát közvetlenül a nagyfeszültségű hálózatba táplálják be. Minden más villamosenergia-termelést decentralizált termelésnek neveznek, például a termikus létesítmények, a szélenergia, a vízenergia és a napenergia segítségével termelt villamos energiát.

1. táblázat

Beépített kapacitás (MW és erőművek száma) 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben

	2012 (MW)	2012 (erőművek száma)	2013 (MW)	2013 (erőművek száma)	2014 (MW)	2014 (erőművek száma)
Centralizált	19 025	48	20 132	50	21 515	49
Decentralizált	10 905	6 405	11 408	6 451	11 799	6 445
Összesen	29 930	6 453	31 540	6 501	33 314	6 494

(Forrás: CBS)

- (33) A kérelmezők saját termelési adataikat is megadták, amely tartalmazza a hagyományos, illetve a megújuló energiaforrásokból történő termelés közötti elkülönítést. A táblázat azt mutatja, hogy az össztermelés lassú ütemben csökkent, a DONG és az Eneco részesedése az össztermelésben pedig lassú ütemben növekedett. A Nuon össztermelése viszonylag stabilnak mutatkozott. A kérelmezők együttes részesedése megközelítőleg kevesebb, mint az össztermelés 20 % -a. Nincs jelentős különbség hagyományos és a megújuló energiaforrásból előállított villamosenergia-termelés együttes részesedése között.

2. táblázat

Villamosenergia-termelés megújuló és hagyományos energiaforrásokból (millió MWh), 2011–2015 (előzetes adatok) ⁽¹⁾, a piaci részesedés zárójelben

Termelés	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Termelés</i>	113 000	102 500	100 900	103 400	109 600
Dong	500 (0,5 %)	600 (0,6 %)	500 (0,5 %)	1 300 (1,2 %)	1 300 (1,2 %)
Eneco	1 500 (1,3 %)	2 200 (2,2 %)	1 500 (1,5 %)	2 600 (2,5 %)	4 900 (4,4 %)
Nuon	13 400 (11,9 %)	13 100 (12,8 %)	17 100 (17 %)	13 900 (13,4 %)	13 700 (12,5 %)
Más villamosenergia-termelők	97 500 (86,3 %)	86 600 (84,5 %)	81 800 (81 %)	85 700 (82,8 %)	89 700 (81,8 %)
<i>Hagyományos</i>	101 000	90 000	88 900	91 600	96 400
Dong	[...] (*)	[...]	[...]	[...]	[...]
Eneco	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuon	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Más villamosenergia-termelők	86 900 (86,1 %)	75 500 (83,9 %)	71 400 (80,3 %)	75 900 (82,9 %)	79 400 (82,3 %)

⁽¹⁾ Centraal Bureau voor de Statistiek, „Elektriciteit in Nederland”, 2015. február, lásd <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2015/07/elektriciteit-in-nederland>.

Termelés	2011	2012	2013	2014	2015
Megújuló	12 000	12 500	12 000	11 800	13 200
Dong	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Eneco	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Nuon	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Más villa- mosenergia- termelők	10 600 (88,4 %)	11 100 (88,5 %)	10 400 (86,4 %)	9 800 (82,7 %)	10 300 (77,9 %)

(*) Bizalmas információ.

(¹) <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=00377&D1=a&D2=701,712,714-715,718,729,731-732&HDR=G1&STB=T&VW=T> (forrás: CBS).

- (34) A holland hatóságok 2017. szeptember 25-én további adatokat nyújtottak be. Ezek összefoglalását az alábbi táblázat tartalmazza.

Üzemeltető	Piaci részesedés	2013	2014	2015
Delta	Termelés: Teljesítmény:	[...]	[...]	[...]
DONG	Termelés: Teljesítmény:	[...]	[...]	[...]
EDF	Termelés: Teljesítmény:	[...]	[...]	[...]
Eneco	Termelés: Teljesítmény:	[...]	[...]	[...]
NUON	Termelés: Teljesítmény:	[...]	[...]	[...]

- (35) Mind a kérelmezők (¹), mind a holland hatóságok által szolgáltatott adatok azt mutatják, hogy más villamosenergia-termelők, amelyek összesített piaci részesedése megközelítőleg 70 és 80 % közé esik, nem tartoznak a közbeszerzési törvény hatálya alá.
- (36) E határozat célja annak megállapítása, hogy a villamos energia előállítása és nagykereskedelme ki van-e téve olyan szintű versenynek (a szabad hozzáférésű piacokon), amely biztosítja, hogy a 2014/25/EU irányelvben meghatározott részletes beszerzési szabályok által teremtett fejelem hiányában is átláthatóan, megkülönböztetéstől mentesen, az ajánlatkérő számára a gazdaságilag legelőnyösebb megoldás kiválasztását lehetővé tevő módon történjenek az érintett tevékenységek végzéséhez szükséges beszerzések.
- (37) A villamos energia előállítása és nagykereskedelmi értékesítése tekintetében a fenti tények úgy értelmezhetők, hogy a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó piaci szereplők közvetlenül ki vannak téve a versenynek.

(¹) A kérelem 5.2.3. bekezdése szerint.

b) Egyéb tényezők

- (38) Hollandiában a behozatal a teljes villamosenergia-ellátás és -fogyasztás 28 %-át teszi ki. Ez az arány például magasabb, mint amekkora Olaszország villamosenergia-behozatala (13,4 %) volt az olasz villamosenergia-termelés piacának értékelésekor ⁽¹⁾. A Bizottság úgy találta, hogy a behozatal támogató hatást fejt ki a versenyre, ami csak javulni fog, ha további rendszerösszekötő kapacitás válik majd elérhetővé. A holland villamosenergia-piac behozatalának nagyságrendje megerősíti azt a következtetést, hogy a holland villamosenergia-termelés piacán működő ajánlatkérők ki vannak téve a versenynek.
- (39) A nagykereskedelmi piac likviditásának a nemzeti versenyhatóság, az ACM vizsgálata szerinti mértéke ⁽²⁾, valamint a holland kiegyenlítő piac működése nem ellentétes azzal a következtetéssel, hogy a holland villamosenergia-termelés piacán működő ajánlatkérők ki vannak téve a versenynek.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

- (40) A fent megvizsgált tényezők tekintetében a versenynek való közvetlen kitétségre vonatkozó, a 2014/25/EU irányelv 34. cikkében megállapított feltétel a villamos energia Hollandiában történő előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére tekintetében az ajánlatkérők szempontjából teljesítettnek tekintendő.
- (41) Ezenkívül, mivel a piachoz való korlátlan hozzáférés feltétele teljesítettnek tekinthető, a 2014/25/EU irányelv nem alkalmazandó abban az esetben, ha az ajánlatkérők a villamos energia Hollandiában történő előállítására és nagykereskedelmi értékesítésére ítélnék oda megbízást, illetve ha ezen tevékenységeknek az érintett földrajzi területen belüli folytatására írnak ki tervpályázatot.
- (42) E határozat alapját a kérelmezők és a holland hatóságok által benyújtott információk alapján a 2017 januárja és 2017 novembere között fennálló jogi és ténybeli helyzet képezi. Amennyiben a jogi vagy ténybeli helyzetben beálló jelentős változások miatt a 2014/25/EU irányelv 34. cikkének alkalmazhatóságára vonatkozó feltételek már nem teljesülnek, e határozat felülvizsgálható.
- (43) A Bizottság emlékeztet arra, hogy a 2014/23/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ 16. cikke az irányelv alkalmazása alóli mentességet biztosít a közszolgáltató ajánlatkérők által odaítélt koncessziók tekintetében olyan esetekben, amikor a 2014/25/EU irányelv 35. cikkével összhangban megállapítást nyert, hogy abban a tagállamban, amelyben az említett koncessziós tevékenység teljesítésére sor kerül, a tevékenység az említett irányelv 34. cikkével összhangban versenynek közvetlenül kitéttnek minősül. Mivel megállapításra került, hogy a villamos energia előállítása és nagykereskedelme verseny tárgyát képezi, az e tevékenységek Hollandiában történő teljesítésének lehetővé tételét célzó koncessziós szerződések kizárásra kerülnek a 2014/23/EU irányelv alkalmazási köréből.
- (44) Az e határozatban foglalt intézkedések összhangban vannak a közbeszerzési tanácsadó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2014/25/EU irányelv nem alkalmazandó az ajánlatkérő felek által odaítélt a villamos energia termelésére és nagykereskedelmi értékesítésére feljogosító szerződések teljesítésére Hollandiában.

⁽¹⁾ A Bizottság 2010/403/EU határozata (2010. július 14.) Olaszország északi makroövezetében a villamos energia előállításának és nagykereskedelmi értékesítésének, valamint Olaszországban a villamos energia közép-, nagy- és igen nagy feszültségű hálózatra kapcsolt végfogyasztók számára történő kiskereskedelmi értékesítésének a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazása alóli mentesítéséről (HL L 186., 2010.7.20., 44. o.), (11) preambulumbekendés.

⁽²⁾ A 2014-ben közzétett legfrissebb likviditási jelentésében az ACM arra a következtetésre jutott, hogy a villamos energia nagykereskedelmi piacának likviditása (pl. nagyobb volumenű kereskedelmi forgalom, alacsonyabb áringadozás, valamint a vételi és eladási ár közötti kisebb különbség) a 2009 és 2013 közötti időszakban emelkedett. Az ACM azt is megjegyezte, hogy a napon belüli termékekkel kapcsolatos tranzakciók száma 2013-ban több mint kétszeresére emelkedett 2012-höz képest.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/23/EU irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.).

2. cikk

Ennek a határozatnak a Holland Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2017. december 12-én.

a Bizottság részéről
Elżbieta BIENKOWSKA
a Bizottság tagja
